

děti. Příčiny, proč učitelky mateřských škol neumí s tímto prvkem pracovat, jsou mimo jiné i v tom, že této náročné disciplíně není věnována dostatečná pozornost ze strany vzdělavatelů.

Do mateřských škol jsou stále více přijímány i děti mladší 3 let, ačkoliv většina ředitelek tuto možnost považovala za neobyčejně náročnou, nepřipravenou a pro děti i nevhodnou. ČŠI měla v uplynulém školním roce možnost sledovat, jak se mateřské školy s novou situací vypořádaly. Z našich zjištění jednoznačně vyplývá, že začlenění 2–3letých dětí je schůdné tehdy, pokud je pro tuto věkovou skupinu otevřena samostatná třída, ve které se upraví všechny podmínky (materiální, hygienické, bezpečnostní i personální). V takovém případě mohou i učitelky výrazně změnit své postupy a nároky vůči dětem. V takto upravených třídách hodnotily školní inspektorky vzdělávání a péči o děti pozitivně. Podobně příznivě dopadlo i hodnocení všech nezbytných podmínek. Naopak zařazení 2–3letých dětí do běžných tříd s pestrým věkovým složením a vysokým počtem zapsaných dětí těmto dětem nevyhovuje a nepřináší žádoucí výsledky. V takových případech nepomůže ani přítomnost chůvy, jelikož ta může vykonávat podporu dětem pouze pod dohledem učitelky. Z psychologického hlediska působí na děti batolecího věku nepříznivě velké kolektivy dětí, značná hlučnost a mnoho podnětů.

V právě uplynulém školním roce hodnotili pracovníci ČŠI také 27 lesních mateřských škol, které jsou nově součástí rejstříku škol a školských zařízení. Takto zaměřené mateřské školy realizují alternativní pedagogickou koncepci, která je založena na celodenním pobytu dětí v přírodě se zaměřením na environmentální témata a zdravý životní styl. Hodnocení jednotlivých škol mělo některé společné rysy, jako jsou problémy s kvalitou a odborností pedagogického sboru, se zajištěním bezpečného prostředí v zázemí školy i při pobytu mimo zázemí a se zajištěním plnohodnotného stravování. Z hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vyplynulo, že úroveň je poněkud nevyrovnaná, protože školy dosahují výborných výsledků v environmentální oblasti, v podpoře samostatnosti a tvořivosti, ale naopak mají podprůměrné výsledky v interpersonální a sociálně-kulturní oblasti (např. děti nedodržují stanovená pravidla, nechtějí se přizpůsobovat druhým, vzájemně se nerespektují, nenaslouchají si apod.). Na podrobnější hodnocení lesních mateřských škol je ale ještě brzy, projekt je na samém začátku.

2.4

Závěry a doporučení pro předškolní vzdělávání

Pozitivní zjištění

- Pokračoval trend zkvalitňování materiálních podmínek. Materiální zabezpečení MŠ dosahovalo převážně velmi dobré úrovně, což přispívalo k podpoře kvality vzdělávání.
- Pedagogové kladli důraz na účelné používání názorně-demonstrativních a dovednostně-praktických metod, využívali učení hrou a činnostmi i spontánní sociální a situační učení.
- Zkvalitnila se součinnost učitele a asistenta pedagoga při výběru vhodných pedagogických postupů, metod a pomůcek.
- Pedagogové vnímali potřeby svého dalšího vzdělávání zejména v trendech týkajících se současné vzdělávací politiky (např. metody a formy vzdělávání, podpora a rozvoj gramotností a klíčových kompetencí a vzdělávání dětí se SVP – tzv. společné vzdělávání).
- Přetrvávalo pozitivní klima při vzdělávání, což příznivě ovlivňovalo jeho průběh. Zdravé školní klima mělo také, společně s funkčními pravidly vzájemného soužití dětí v MŠ, efektivní dopad na velmi nízký výskyt forem rizikového chování.

